

[Hans Hansen.]

Forslaget er et Sporskifte, det har til Hensigt at indføre Grundskyld, og det er overensstemmende med de Tanker herom, der har trængt sig frem i store Kredse af vort Folk og faaet Plads paa alle Partiers Program, mere eller mindre klart. Forslaget er ogsaa maalbevidst affattet imod hele Skattesystemet, og — som det fremgaar af min Forelæggelsestale, hvori jeg udførlig har omtalt Hovedlinierne — et Sporskifte til Afløsning af Beskatning. Jeg vil ikke lægge Skjul paa, at det er Resultatet af en Vurdering af de praktiske Vanskeligheder, der maa melde sig, naar ideale Teorier skal omsættes og forenes med praktisk Virkelighed. Jeg kan ogsaa sige det saadan, at det er et Forslag om at forene eller lægge Grundlag for at forene de Kræfter her i vort Land, der ligesom to store Strømninger lige ærligt tumler med en Række store Problemer, dem, som vi sammenfatter under Betegnelsen det sociale Spørgsmaal, som trænger sig paa, og som banker stadig stærkere paa Rigsdagens Dør og kræver deres Løsning. Ingen vil vist benægte, at det har været og stadig er, som om disse to Lejre, der egentlig vil det samme, ikke kan raabe hinanden op. For nylig blev der sagt fra denne Talerstol af det ærede Medlem Hr. Hans Thyge Jacobsen, at vi staar her i Tinget med hver sit Princip, og man anser det for den vigtigste Opgave at forhindre de andre i at faa deres Principer ført ud i Livet. Det var under Behandlingen af den ekstraordinære Arbejdsløshedshjælp, det ærede Medlem fremsatte denne Bemærkning, som forekommer mig i sørgelig Grad rigtig, og ad denne Vej gaar baade de store Kræfter, der sættes ind, og de Forhaabninger, der har været næret, til Grunde. Disse to Strømninger har gaaet Side om Side i det sidste halve Hundrede Aar, Fællesskabets Idé, eller som vi med et fremmed Ord kalder det, Socialismens Idé paa den ene Side og det enkelte Menneskes Ret eller Individualismen paa den anden Side.

Forslaget her er et Forsøg paa at trække en klarere Linie mellem Individ og Samfund, saa hver faar sin naturlige Ret, men ogsaa sin naturlige Begrænsning. Hele Verden staar i en social Krise. Ogsaa vi i vort Land har den inde paa Livet, selv om vi lykkeligvis dog maaske er det Land, som

har de mindste sociale Forskelle, og lykkeligvis ogsaa et Land, hvor det sociale Ligeretskrav er trængt dybest ind i Folkebevidstheden, men derfor ogsaa, tror jeg, et Land, som trods sin beskedne Plads paa Verdenskortet er i Stand til at hævde sine stolte Traditioner baade fra 1788, da den store sociale Spænding udløstes hos os paa fredelig Vis i Modsætning til de blodige Begivenheder, der den Gang rystede Verden, og fra 1848, da den frie Forfatning blev indført, hvad der andre Steder kostede Strømme af Blod, og hver Gang har ogsaa Danmark løst Problemerne bedre og varigere end de fleste andre Lande. Disse Kendsgerninger har underbygget min Tro paa, at vi ogsaa nu, da det økonomiske Problem kræver sin Løsning, igen kan være i Spidsen og undgaa, at noget godt slaas i Stykker, eller at Folkestyrets Idé bringes i Vanry. De store sociale Revolutioner baade i Rusland og i Italien vender sig ikke blot mod den Parlamentarisme, som er moden til Afløsning, som ikke mere fremtræder i tidssvarende Form, men ogsaa mod Folkestyrets Idé, og Folkestyrets Eksistens beror efter min Mening paa, om det viser sig i Stand til at give det sociale Spørgsmaal en bedre Løsning end den, der har fundet Sted i de nævnte Lande, en Løsning paa Frihedens Grund, hvorved Folkefriheden og Folkestyret bevares, uddybes og befæstes.

Fra mange Sider har der til den mægtige Udvikling, som Opfindelser og Opdagelse af nye Produktionskræfter har foranlediget, været knyttet store Forhaabninger og Forventninger om, at de skulde være i Stand til at lette Møjen for dem, der trængte mest dertil, men der har hele Tiden, synes det, været saa meget, som man synes at kunne give Skylden for, at disse Forhaabninger har slaaet fejl. Disse nye Produktionskræfter har ikke bidraget til at formindske Møjen for dem, der trængte mest til Lettelse, tværtimod er det vistnok erkendt fra alle Sider, at Kampen for Tilværelsen bliver haardere, i samme Grad som Menneskene formaar at tage hidtil uanede Jættekræfter i Brug i Produktionen. Vi har bogstavelig talt rendt Panden mod en Kendsgerning, som ikke er til at tage fejl af. Fra alle Kanter i den civiliserede Verden bliver der klaget over ufrivillige Arbejdsstandsninger, over Pengevanskeligheder blandt nærings-